

Dosarul nr.2ra-1288/20

Prima instanță - Judecătoria Drochia, sediul Central (jud. : I. Grădinari)

Instanța de Apel - Curtea de Apel Bălți (jud. : A. Corneco, D. Corolevski, D. Stănila)

ÎNCHEIERE

23 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Dumanciuc Alexandra,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dumanciuc
Alexandra împotriva Consiliului raional Drochia privind restituirea bunurilor prin
achitarea compensației persoanelor represate politic,
împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 28 mai 2020 prin care s-a respins
apelul declarat Dumanciuc Alexandra și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Drochia,
sediul Central din 26 decembrie 2019

c o n s t a t ă :

La 24 iunie 2019, Dumanciuc Alexandra s-a adresat în instanța de judecată cu
cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului raional Drochia solicitând
restituirea bunurilor prin achitarea compensației persoanelor represate politic.

În motivare a indicat că, este nepoata lui Iacoveț Nichifor Ion născut la 10
februarie 1894 și decedat la 25 martie 1980 pe linia mamei Cuțeruba Efimia Nichifor
născută la 21 iulie 1921 și decedată în anul 2000.

La 6 iulie 1949, conform hotărârii Sovietului de Miniștri RCCM cu nr. 509 din
28 iunie 1949, bunelul său Iacoveț Nichifor Ion a fost represat și trimis în regiunea
Tiumeni, Federația Rusă cu toți membrii de familie și anume: Iacoveț Nichifor Ion,
1894 anul nașterii, Iacoveț Cristina Gavril, 1894 anul nașterii; Iacoveț Ion Nichifor,
1934 anul nașterii, Iacoveț Grigorii Nichifor, 1938 anul nașterii.

Tot atunci, au fost confiscate și predate statului bunurile imobile și mobile
situate în satul Maramonovca, raionul Drochia și anume: casă de locuit, sarai, beci, 13
ha de pământ arabil, 3 cai, 2 vaci, treerătoare cu motor cu ardere internă, tăietoare de
paie, semănătoare.

Conform certificatului MAI RM cu nr. 8/6-5-D-428/16 din 22 noiembrie 2016
familia bunelului său Iacoveț Nichifor a fost recunoscută victimă a represiunilor
politice și reabilitată.

Reclamanta a invocat că, ea ca nepoată are dreptul la restituirea bunurilor
confiscate nelegitim prin achitarea de compensație.

Totodată, susține reclamanta că nu a omis termenul de adresare cu cerere de

chemare în judecată, deoarece după primirea certificatelor necesare s-a adresat către prim-ministru la 12 iunie 2018 însă cererea înaintată a fost remisă Comitetului executiv Drochia de unde a primit răspuns negativ și prin urmare consideră că începutul termenului de prescripție este luna iunie 2018.

Solicită Dumanciuc Alexandra repunerea în termen a cererii înaintate, achitarea compensației valorii bunurilor materiale ce aparțineau bunelului său Iacoveț Nichifor Ion confiscate nelegitim la 6 iulie 1949 și anume pentru casă de locuit, sarai, beci, 13 ha de pământ arabil, 3 cai, 2 vaci, treerătoare cu motor cu ardere internă, tăietoare de paie, semănătoare.

Prin hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Central din 26 decembrie 2019, cererea de chemare în judecată înaintată de Dumanciuc Alexandra s-a respins, ca neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel instanța a constatat că, potrivit copiei certificatului de moștenitor legal din 20 martie 1990, calitatea de moștenitor legal după decesul lui Iacoveț Nichifor decedat la 3 martie 1969 o avea : Iacoveț Ivan Nichifor, Cuțeruba Efimia Nichifor, Iacoveț Grigore Nichifor locuitori ai satului Maramonovca r-nul Dondușeni, iar averea succesorală consta din suma de 6320 ruble, care constituie valoarea bunurilor confiscate- 4820 ruble costul casei, 1500 ruble costul animalelor și inventarului, care au fost calculate în baza actului nr. 194 din 12 februarie 1990 de comisia Comitetului Executiv Dondușeni.

Instanța a reținut că, reclamanta nu are nici un certificat, care iar atribui calitatea de moștenitor legal a lui Iacoveț Nichifor, iar persoanelor care aveau calitatea de moștenitor legal le-au fost restituită valoarea bunurilor confiscate în baza hotărârii Comitetului Executiv nr.9/8.33 din 21 mai 1990.

Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Central din 26 decembrie 2019, la 24 ianuarie 2020 Dumanciuc Alexandra a declarat apel solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 28 mai 2020, a fost respins apelul declarat de Dumanciuc Alexandra și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Central din 26 decembrie 2019.

La 29 iulie 2020, Dumanciuc Alexandra a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 28 mai 2020 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul Central din 26 decembrie 2019 și emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

În motivare a invocat că, instanțele ierarhic inferioare au dat o apreciere arbitrară și eronată atât probelor din dosar cât și legii materiale.

Nu este de acord cu concluzia instanței de apel precum că nu are dreptul la restituirea bunurilor prin achitarea compensației persoanelor represate politic, deoarece nu a prezentat certificatul de moștenitor legal.

Recurenta a indicat că este unicul succesori al mamei Cuțerba Afimia și până în prezent locuiesc în gospodăria moștenită după decesul ei.

La examinarea cauzei în fond a fost dovedit faptul că, bunelul său Iacoveț Nichifor împreună cu familia sa, inclusiv cu mama Cuțerba Efimia au fost deportați în afara țării, iar toate bunurilor lor au fost confiscate.

Recurenta a susținut că, instanțele investite cu judecarea cauzei în fond neîntemeiat au constatat că circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au

fost constatate și elucidate corect.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei la 28 mai 2020.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cererea de recurs a fost declarată la 27 iulie 2020, respectiv, în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, la 10 august 2020, instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, fiind recepționat la 12 august 2020, potrivit avizului de recepție (f.d. 181).

Prin referința depusă la 15 august 2020, Consiliul raional Drochia a invocat că, decizia instanței de apel este emisă cu aplicarea corectă a legii materiale, iar recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă. A pledat pentru inadmisibilitatea recursului.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs

poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Dumanciuc Alexandra, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Dumanciuc Alexandra.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

